

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/462- /2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 238/2011. (VIII. 31.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panasznak

helyt adok.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos előadása szerint 2011. március 15-én M-n, az emlékműnél önkormányzati megemlékezés volt, ahol beszédet mondott egy „Fideszes” országgyűlési képviselő. Az ünnepségen megjelent a város polgármestere – aki szintén „Fideszes” országgyűlési képviselő –, valamint a választási körzet „Fideszes” országgyűlési képviselője. A rendezvényt március 15-én 16:30 óras kezdéssel hirdették meg az önkormányzat lapjában.

A panaszos 16:07 órakor megjelent az ünnepi megemlékezés helyszínével szemben, attól mintegy 50 méterre, és egy transzparenst feszített ki, „Dehogy csináltatok ti forradalmat, csak egy narancsszínű birodalmat! Szabadságot Budaháznak!” felirattal.

A panaszos szerint a rendőrség látta ezen cselekményét, és jelezte is a helyszínen a rendőröknek, hogy „az egyszemélyes véleménynyilvánítás alkotmányos jogával” kíván és fog élni. A transzparenst kb. 16:20 órára felszerelte és megkezdte a véleménynyilvánítást. Ekkor a rendőrség még nem akadályozta meg őt ebben a tevékenységben.

A panaszos helyszínre érkezésekor azt az útszakaszt, amelyen keresztül az önkormányzati rendezvényen részt vevő állampolgároknak át kellett menniük, a rendőrség nem zárta le. Rendőrségi lezárás csak akkor történt – és csak rövid időre –, amikor a rendezvény szereplői (mintegy 100 méteres szakaszon) a rendezvény helyszínére vonultak. A panaszos szerint emiatt és csak arra az időszakra zárta le a rendőrség a három út kereszteződéséből álló részt, egyébként a forgalom a vonulás előtt és azt követően zavartalan volt.

A rendezvény megkezdése után kb. 16:45 órakor egy – a rendőrségi biztosításban addig részt nem vevő – rendőrségi mikrobusz jelent meg, és a helyszínbiztosítás parancsnoka szándékosan a panaszos transzparensze előtt állította le a gépjárművet oly módon, hogy teljes terjedelmében eltakarta azt.

A panaszos jelezte a biztosítás parancsnokának, hogy a szolgálati jármű parkolásával megakadályozzák véleménynyilvánítását, amivel alkotmányos jogában korlátozzák. A panaszos kérte, hogy szüntessék meg a fennálló helyzetet, és parkoljanak le a mikrobuszal távolabb.

A rendőr a panaszos kérését elutasította azzal, hogy az utat lezárták és ezen okból állt oda a mikrobusz, ami ott is marad. A panaszos közölte a rendőrrel, hogy a mikrobusz megállását az adott helyen közlekedési tábla tiltja, illetve, hogy addig az időpontig nem zárták le az utat, a forgalom a rendezvény ideje alatt zavartalan volt, ezért semmi nem indokolja annak hirtelen lezárását. Ezen okból a panaszos szóvá tette, hogy ismét felmerül egyrészt annak a gyanúja, hogy a M-i rendőrség nyíltan politikai véleményt nyilvánít, ismét ellehetetleníti véleménynyilvánításhoz való jogát, másrészt pedig annak a gyanúja is, hogy a „Fideszes” polgármester „kedve szerint” cselekszenek a rendőrök.

Mivel a rendőrség „ellehetetlenítette” a panaszos transzparenszel való „csendes” véleménynyilvánítását, úgy döntött, hogy a továbbiakban szóban fogja azt gyakorolni, ezért hangosan azt kiáltotta, hogy „Szabadságot Budaháznak!” A biztosítás parancsnoka ekkor felszólította a panaszost, hogy távolabb bejelentett rendezvény zajlik, és amennyiben azt még egyszer hangos bekiabálással megzavarja, meg fogják bilincselni, és előállítják. A panaszos még egyszer ugyanazt a mondatot kiabálta a Fideszes országgyűlési képviselők felé, azt követően pedig a rendőrök megbilincseltek és a M-i Rendőrkapitányságra előállították, rendezavarás elkövetése miatt.

Álláspontja szerint magatartása a véleménynyilvánítás szabadságába belefért. Véleménye, amelynek kétszer hangot is adott – mivel a rendőrség a transzparenszel történő véleménynyilvánítását megakadályozta, azt végső soron kiprovokálta azzal, hogy transzparensze elé álltak – a megemlékezés szellemiségéhez illett, hiszen 1848-ban is kiálltak a politikai foglyokért és azt skandálták, illetve az a 12 pont egyikében is szerepelt.

A panaszos az előállításával összefüggésben az alábbiakkal egészítette ki panaszát. Megkapta a Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: MRFK) határozatát, amely szerint a M-i Rendőrkapitányságot kizárták a panaszos szabálysértési ügyének elbírálásából. A kizárást kimondó határozatból tudta meg a panaszos, hogy előállítása a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 152/A. §-ába ütköző, az egyesülési és gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése szabálysértésének elkövetése miatt történt.

A panaszos szerint a szabálysértést több okból sem követ(het)te el. Álláspontja szerint nem tekinthetők a gyülekezési jog alanyainak az állami és önkormányzati szervek, így rendezvényeik nem tekinthetők gyülekezésnek. Az állam és az önkormányzatok alapvető emberi jogok alanyai nem lehetnek. A panaszos ezzel összefüggésben idézett az Országgyűlési Biztos Hivatalának (a továbbiakban: OBH) jelentéseiből is. „Az alapjogi védelemnek ugyanis az állammal szemben van értelme, az alapjogok célja, hogy az egyén jogait garantálja az állammal szemben. Ennek megfelelően az állam, vagy az állam képviselőjében eljáró személy a gyülekezési jog alanya sem lehet, vagyis fogalmilag kizárt, hogy az állam vagy az önkormányzat nevében gyülekezési jog hatálya alá tartozó rendezvényt lehessen szervezni” [OBH 2624/2009. sz. jelentés] „A hatályos jog alapján ezek az állami, önkormányzati ünnepek – jellegüket tekintve – minősülhetnek kulturális rendezvénynek (jellemzően ugyanis a kultúrával kapcsolatos programok vannak többségben), így formailag sem tartoznak a Gytv. hatálya alá. Előfordulhat ugyanakkor, hogy egy ilyen rendezvényen politikai beszédek hangzanak el, ennek nyomán pedig a hallgatóság egy része – egyénileg vagy közösen – tetszésének, vagy éppen ellenszenvének ad hangot (taps, füttyülés, bekiabálások). Dacára azonban annak, hogy az elhangzottaknak van-e, lesz-e (politikai) kommunikációs jogi jellege, egy állami rendezvény sem előzetesen, sem utólagosan nem válhat »gyülekezéssé«, a jelenlevők pedig nem minősülhetnek egy »gyülekezés« résztvevőinek, ennek megfelelően a rendezvény – értelemszerűen – nem is osztható fel.” [OBH 2058/2008. sz. jelentés]

A panaszos szerint az idézett szöveg alapján a március 15-ei önkormányzati rendezvény nem tartozott a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (továbbiakban: Gytv.) hatálya alá, az a jogszabály szerint legfeljebb kulturális rendezvénynek tekinthető. A panaszos idézett a Panasztestület egy korábbi állásfoglalásából [a 466/2010. (XI. 10.) sz. állásfoglalásból], amelynek alapjául szolgáló panaszt szintén a panaszos terjesztette elő. Kérte, hogy a Panasztestület jelen panaszügyében is korábbihoz hasonló megállapítást tegyen. A panaszos emellett sérelmezte a véleménynyilvánításhoz való jogának megakadályozását, valamint a kényszerítő eszköz alkalmazását és előállítását, és kérte a Panasztestülettől panaszának érdemi vizsgálatát. Sérelmezte továbbá, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt nem tett eleget azonosításra vonatkozó kötelezettségének, illetve azt is, hogy az intézkedő rendőrök a panasztételi jogáról nem adtak tájékoztatást sem a helyszínen, sem a rendőrkapitányság épületében.

A panaszos rendelkezésre bocsátotta a panaszolt rendőri intézkedés alkalmával készített fénykép- és videofelvételt tartalmazó CD lemezt.

A fényképek egy része a március 15-ei rendezvény eseményeit rögzíti. Egyes felvételeken az látható, hogy a panaszos által kifeszített transzparens az utca sarkán két fa közé lett kifeszítve. A transzparensen a „Dehogy csináltatok ti forradalmat, csak egy narancsszínű birodalmat! Szabadságot Budaháznak!” felirat olvasható. További fényképek azt mutatják, hogy egy rendőrségi szolgálati gépkocsi parkolt a panaszos transzparensé elé, teljes terjedelmében eltakarva azt.

Az első, néhány másodperces felvételen egy utcarészlet van, rendőrökkel. A második, 3 perc 50 másodperc terjedelmű felvételen látható, hogy a panaszos transzparensét teljes szélességben eltakarta egy rendőrségi gépkocsi. Továbbá hallható, amint a panaszos azt mondja, hogy „éppen most a rendőrség is véleményt nyilvánít, éppen megakadályozza a véleményem kinyilvánítását. Lezárták az utat. Idáig minden rendben ment, a rendőrség

szándékosan odaállt, hogy alkotmányos véleménynyilvánításomat megakadályozza. Ismét láthatjuk a m-i demokráciát, hogy a rendőrség az önkormányzat kedvében jár, de hát ez már sokadszor kezd lelepleződni. És valószínű, hogy a rendőrség a „Megállni tilosban” parkol, de hát mindjárt felvesszük ezt is.” A rendőr azt mondja, hogy „lezártuk az utat, biztosítás van, területbiztosítás”. A panaszos megkérdezi, hogy „mit biztosítanak”? A rendőr válasza, hogy „a rendezvényt”. A panaszos erre megkérdezi, „hogy a véleményem ne tudjam kinyilvánítani, igaz?” Látható a felvételen (00:48-00:52), hogy egy másik rendőr egy közeledő taxihoz lép, és közöl a vezetőjével valamit – feltehetően a terület lezárásával és a közlekedéssel kapcsolatban – , ami azonban nem hallható, csak a taxis válasza, hogy „akkor itt még jó vagyok”. A panaszos kamerájával elmegy a következő útkereszteződésig, és felveszi, hogy ott „Megállni tilos” tábla van elhelyezve. Azt mondja, „láthatjuk, hogy a rendőrség a megállni tilosban mégis megáll. Bárhol lehetne rendőrségi autóval megállni, megállni tilos tábla van, és a rendőrség, hogy eltakarja a transzparenszet, amivel véleményt kívántam nyilvánítani, a megállni tilosban leparkol. Hát ez van M-n.” (00:53-01:34)

Ezt követően a panaszos visszafordul a transzparenszre és a rendőrök felé. Két egyenruhás rendőrhöz lép, és megkérdezi tőlük, hogy „szeretném szóvá tenni, hogy a rendőrség a „Megállni tilosban” parkol. Ilyenkor mi történik?” A rendőrök egyike az utca elejére mutatva azt mondja, „ott tedd szóvá”. A panaszos megköszöni a választ és az utca elejére, a transzparenszre, illetve az azt eltakaró szolgálati gépkocsi felé indul. Az ott tartózkodó egyenruhás rendőrnek a panaszos megismétli, hogy szeretné szóvá tenni, hogy a megállni tilosban parkol a rendőrségi autó. A rendőr azt válaszolja, hogy a Mészáros utcai útkereszteződéstől lezárták az utcát. A panaszos megkérdezi, hogy ki adta ki ezt a parancsot. A rendőr azt válaszolja, hogy senki nem adott arra parancsot, ő a biztosítás parancsnoka. Majd azt mondja a panaszosnak, hogy „ha ezt a felvételt valahova felrakja, fel fogom jelenteni”. A panaszos azt mondja, hogy persze, hogy fel lesz téve, ki fogja takarni az arcát. Majd kamerájával ismét felveszi, hogy a rendőrségi gépkocsi a transzparenszre elé állt, és azt mondja, hogy a rendőrség ismét alkotmányos jogát szándékosan megakadályozza. A rendőr azt mondja, hogy nem akadályozza meg, kinn van a transzparensz. A panaszos erre azt válaszolja, hogy megkéri a rendőröket, hogy álljanak odébb három méterrel. A rendőr azt mondja (a panaszost keresztnevéen szólítva) „ne emelje fel a hangját, ne kiabáljon, megkérném, jó?” (01:50-02:47)

A panaszos később azt kiabálja, hogy „Szabadságot Budaháznak!” Ekkor a biztosítás parancsnoka (aki egyébként a felvétel szerint be sem mutatkozott) azt mondja a panaszosnak, (akit ismét keresztnevéen szólít), hogy „jó, a törvény nevében felszólítom, hogy ne kiabáljon. Bejelentett rendezvény folyik, amennyiben tovább kiabál, akkor rendzavarás szabálysértése miatt elő fogjuk állítani”. A panaszos azt mondja, hogy megakadályozták a véleménynyilvánítását, de „vihetik”. A biztosítás parancsnoka megismétli, hogy „felszólítom, hogy maradjon csendben, ne kiabáljon.” A panaszos azt mondja, hogy véleménynyilvánításhoz való jogát megakadályozták. A véleménynyilvánítást szeretné folytatni, álljanak odébb az autóval. A felvételen továbbá az hallható, hogy ismét arról vitatkozik a panaszos a rendőrrel, miért kellett az utcát lezárni. A biztosítás parancsnoka ekkor azt mondja, hogy a „gyalogos forgalom nyugodtak tudjon közlekedni”. (02:57-03:39)

A panaszos ezt követően még egyszer ugyanazt kiáltotta, amire a rendőr azt mondta „jó, akkor most a törvény nevében meg fogjuk bilincselni, és előállítjuk rendzavarás miatt”. (03:40-03:50)

A panaszos a Panasztestület részére megküldött videofelvételekhez magyarázatot is fűzött.

A biztosítás parancsnoka a panaszos kérdésére közölte, hogy a M. utcai útkereszteződéstől lezárták az utcát. A panaszos szerint az, hogy a rendőrök lezárták az utcát, nem volt igaz, mivel két gyalogos rendőr sétálgatott a mikrobusz mögött pár méterre, és a biztosítás parancsnoka által említett „onnan az útkereszteződéstől” M. utcai útkereszteződés jóval odébb van.

A panaszos álláspontja szerint amennyiben nem a transzparens eltakarása volt a rendőrség szándéka, akkor a M. utcai kereszteződésnél elhelyezett „megállni tilos” tábla vonalában zárták volna le az utat – akár egy forgalomirányító rendőrrel, akár egy keresztbe állított járművel –, nem pedig ott, ahol a panaszos állt. „Ezt követelte volna meg a józanész, de erre hivatkozott a biztosítás parancsnoka is, csak nem ezt tette”, amiből az derül ki, hogy a transzparens eltakarása volt a rendőrök szándéka. Az út lezárását semmi nem indokolta, a gépkocsi forgalom a kérdéses időpontban gyér volt, és a lezárással a komphoz, illetve a komptól való forgalmat szükségtelenül akadályozta a rendőrség. Amíg a panaszos ott tartózkodott, a 45 percből csak kb. 5 percig voltak lezárva a környező utcák, addig, amíg a rendezvény szereplői a helyszínre vonultak. A rendezvényből még fél óra hátra volt (a beszédek még el sem kezdődtek), sem az állampolgárok, sem a rendezvény szereplői részéről nem volt várható rövid időn belül nagyobb mozgás.

Egy normál rendőrségi autó nem takarta volna el a transzparens, ezért a panaszos véleménye szerint egyértelműen nem lehetett véletlen az sem, hogy megjelent egy rendőrségi mikrobusz, ami terjedelménél fogva képes eltakarni a transzparens, amely eddig részt sem vett a biztosításban, és addig a környéken sem volt látható, majd azt a biztosítás parancsnoka pontosan a transzparens elé állította le. Mindez arra mutat, hogy az „útlezárás” csak ürügy volt arra, hogy a panaszos véleménynyilvánítását a rendőrség ellehetetlenítse.

A panaszos az első, pár másodperces felvételhez azt a magyarázatot fűzte, hogy amikor az állampolgárok a rendezvény megkezdése előtt arra igyekeztek, az út nem volt lezárva. Az út másik oldalán a panaszossal szemben parkol egy rendőrautó, és két rendőr amellet állt, tehát nem zárták le az utat.

A második felvételen látható, hogy a rendőrségi mikrobusz pontosan a panaszos transzparens elé állt. A videofelvételből kiderül továbbá, hogy a rendőrségi mikrobusz a „Megállni tilos” táblával jelzett útszakaszon állt meg. A biztosítás parancsnoka arra hivatkozik (03:34), hogy a gyalogos forgalom biztosítása érdekében zárta le hirtelen az utat. A panaszos szerint „ez is leleplezi a valós indokot, hiszen amikor a gyalogos forgalom valóban zajlott, mikor a rendezvény kezdetére érkeztek »nagyobb« számban az emberek, az úttest nem volt lezárva. Amennyiben a rendőrség valós szándéka az lett volna, hogy a rendezvény biztosítása érdekében zárja le az utat, akkor a M. utcát a »Behajtani tilos« táblától kellett volna lezárnia, mint ahogy arra a biztosítás parancsnoka utalást is tett, de a valóságban nem az történt”. A panaszos azt is megemlítette, hogy a második videofelvételen az is látható (02:50), hogy egy piros autó mégis közlekedik a kereszteződésben a másik irányba, tehát az utcák előre szervezett formában nem voltak lezárva, a lezárással csak „ürügy” volt a transzparens eltakarására. Amikor a rendőrségi mikrobusz megjelent és a transzparens elé állt, nem használt megkülönböztető jelzést, holott a panaszos tudomása szerint útlezárásnál az kötelező lett volna.

A panaszos tájékoztatta a Panasztestületet arról, hogy ellene a Sz. Rendőrkapitányság szabálysértési eljárást folytatott a Szabs. tv. 152/A. §-ába ütköző, az egyesületi és gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése szabálysértésének elkövetése miatt. Ezzel összefüggésben megküldte a Panasztestület részére az eljárás során írásban tett vallomását.

A panaszos vallomásában foglaltak – az események leírása, valamint annak magyarázata, hogy a március 15-ei önkormányzati rendezvény miért nem tartozott a Gytv. hatálya alá, s ezért fogalmilag kizárt az említett szabálysértés elkövetése – lényegileg megegyeznek a Panasztestülethez benyújtott panaszában foglaltakkal.

A panaszos a vele szemben folytatott rendőri intézkedés szakszerűségének és jogszerűségének átfogó vizsgálatát kérte.

II.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg tényszerűen.

A rendőrség tájékoztatása alapján a panaszolt rendőri intézkedésben a M-i Rendőrkapitányság öt rendőre, a Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály r. százados vezetője, egy r. főörzsőrmester, egy r. őrmester és két r. törzsőrmester intézkedett.

A M-i Rendőrkapitányság vezetője a panaszossal szembeni rendőri intézkedésről összefoglaló jelentést készített a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője felé, amely az alábbi információkat tartalmazza.

2011. március 15-én 15 órától 18 óráig M Város Polgármesteri Hivatala az 1848/49-es szabadságharc évfordulója alkalmából városi megemlékezést tartott M-n, az emlékműnél. A kapitányságvezető álláspontja szerint az előzetesen bejelentett rendezvény kimerítette a Gytv.-ben meghatározottakat, és figyelemmel arra, hogy tiltási ok nem merült fel, így annak megtartását a M-i Rendőrkapitányság tudomásul vette.

Mivel a városi rendezvényre nagyobb számú érdeklődőt vártak, illetőleg felmerült annak a lehetősége, hogy a résztvevők számától függően, esetlegesen forgalomkorlátozás is szükségessé válhat, ezért a bejelentett rendezvény biztosításáról intézkedtek. A rendezvényt a M-i Rendőrkapitányság által kiadott biztosítási terv alapján biztosította, melynek parancsnoka a Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály vezetője volt. A biztosítás ideje alatt területzárás nem történt.

Az emlékműnél tartott rendezvény ideje alatt a Sz. J. utcában olyan mértékben megnövekedett a gyalogosforgalom, hogy a balesetek elkerülése érdekében a biztosítás parancsnoka forgalomkorlátozást rendelt el, ami a Sz. J. utca és a M. utca kereszteződésében 2011. március 15-én 16:45 órától 18 óráig tartott, és amelynek során a háromirányú kereszteződés egyik irányából sem engedtek be gépi meghajtású járműveket. A forgalom korlátozása egyrészt élőerős zárással, másrészt szolgálati mikrobusz igénybevételel történt.

A rendőrkapitányság tájékoztató levele szerint a panaszos a gyermekek által adott műsort, így a rendezvény lebonyolítását „Szabadságot Budaháznak!” bekiabálásokkal zavarta meg. A bekiabálások „az ünnepség résztvevőiben, elsősorban a gyermekek szüleiben, tanáraiban komoly felháborodást váltottak ki”. A panaszos cselekménye alkalmas volt a Szabs. tv. 152/A. §-ába ütköző, az egyesületi és gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése szabálysértés megalapozott gyanújának megállapítására. A rendőrkapitányság ehelyütt utalt a törvényhely indokolására, amely szerint a gyakorlatban rendszeresen előfordul, hogy a békés gyülekezést jogtalanul megzavarják olyan módon, hogy az nem minősülhet sem erőszakosan elkövetettnek, sem fenyegetéssel megvalósítottnak. Ez esetekben a büntetőjog nem ad lehetőséget a Gytv. hatálya alá tartozó rendezvény résztvevői által gyakorolt véleménynyilvánítási jog védelmére. Figyelemmel azonban, hogy a hivatkozott alapjog – mint a kommunikációs anyajog – kiemelt védelmet kell, hogy élvezzen, a jogalkotó ezen megzavaró cselekményekkel szemben is fellépési lehetőséget kívánt biztosítani, amikor büntetni rendelte a hivatkozott rendelkezést.

A kapitányságvezető álláspontja szerint tehát ez esetben a panaszos hiába hivatkozik a véleménynyilvánítási jogára, amikor éppen ez az a magatartás, amivel ő egy jogszerűen bejelentett rendezvényen résztvevők véleménynyilvánítási jogát sérti, korlátozza. Ebből kifolyólag a panaszos úgy nem nyilváníthat véleményt, hogy ezzel mások hasonló jellegű jogait sérti.

Mivel pedig a biztosítás parancsnoka szabálysértés elkövetését észlelte, őt az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján [„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét

sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt, vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.”] intézkedési kötelezettség terhelve.

A kapitányságvezető a fentiek alapján a panaszossal szemben az intézkedés megkezdését jogszerűnek tartotta, illetve „figyelemmel az arányosság követelményére, az intézkedés parancsnoka [a panaszost] 16 órakor a szabálysértés abbahagyására szólította fel, azonban vele szemben ekkor még szankciót nem helyezett kilátásba.” A panaszossal szemben igazoltatást az intézkedő rendőr nem alkalmazott, „hiszen [a panaszos] a közelmúltban számos alkalommal rendőri intézkedést provokált, így az intézkedő rendőr [öt] személyesen ismerte, korábban vele szemben több alkalommal intézkedett.”

Miután a panaszos a rendőri felszólítás ellenére „Most botrány lesz!” kijelentést követően ismételt bekiabálásával zavarta meg a rendezvény zavartalan lebonyolítását, a Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály vezetője a szabálysértés továbbfolytatása miatt 16:53 órakor az előállításáról döntött.

Az előállítás jogi alapját a kapitányságvezető véleménye szerint az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés *f)* pontja szolgáltatta [„A rendőr, a hatóság, vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az annak abbahagyására irányuló felszólítás ellenére is folytatja.”] Az előzmények, illetőleg a panaszos magatartása arra utalt, hogy a személyes szabadságot korlátozó intézkedés nélkül a panaszos a cselekményét a rendezvény egész ideje alatt folytatná, és ezzel ellehetetlenítené a megemlékezés lebonyolítását. A kifejtetteket alátámasztja, hogy a rendőri felszólítás ellenére, az öt felszólító rendőr jelenlétében folytatta a bekiabálást. Az előállításra történő figyelmeztetés egyébként már a cselekmény abbahagyására irányuló felszólítás során megtörtént.

A panaszossal szemben az előállítás során az Rtv. 48. §-ának *c)* pontja alapján bilincset alkalmaztak 7 percig, a M-i Rendőrkapitányság épületébe történő beérkezésig. A kényszerítő eszköz a panaszosnak sérülést nem okozott.

A panaszos előállítása összesen 1 óra 7 percig tartott (16:53 órától 18 óráig, az előállított szabadon bocsátásáig), amely időtartam alatt a panaszos jogairól történő tájékoztatása, a kért kiértesítés végrehajtása, a személyes szabadságot korlátozó irat elkészítése történt meg. A jogokról történő tájékoztatás szóban és átadott formanyomtatványon is megtörtént.

A panaszost előállító helyiségben nem helyezték el, folyamatos őrzéssel biztosították. Mivel az előállítás időtartama az 5 órát nem haladta meg, így élelmezéséről nem intézkedtek. A panaszos ellen a fentebb említett szabálysértés (Szabs. tv. 152/A. §) elkövetése miatt szabálysértési eljárás indult.

A M-i Rendőrkapitányság vezetője arról is tájékoztatást adott, hogy a rendőrség részéről az intézkedésről videofelvétel nem készült, azonban a panaszos az intézkedés ideje alatt az intézkedő rendőrrel folyamatosan videofelvételt készített, kijelentette, hogy azt a kurucinfo.hu internetes újsághoz fogja eljuttatni. A felvétel jelenleg a www.youtube.com internetes honlapon látható, amit valószínűleg a panaszos töltött fel vagy közreműködött abban.

A 2011. március 15-én tartandó városi megemlékezés rendőri biztosítására készült biztosítási terv előzetes adatai között szerepel, hogy a M-i Polgármesteri Hivatal képviseletében a titkársági referense 2011. február 7-én írásban bejelentést nyújtott be a M-i Rendőrkapitánysághoz, arról, hogy a szabadságharc évfordulója alkalmából városi rendezvényt kívánnak tartani.

A biztosítási tervben az szerepel, hogy a rendezvény helyszíne M., M. tér közterület (ez utóbbi kézzel javítva Sz. parkról), időpontja 2011. március 15. 16 órától 19 óráig, a résztvevők száma kb. 500 fő. A biztosítás ideje 2011. március 15-én 15:30 órától 19 óráig tart.

A biztosítási terv szerint a rendezvény jellegénél fogva a Gytv. hatálya alá tartozik, amelynek zavartalan lebonyolítása érdekében a M-i Rendőrkapitányság közrendvédelmi, és

közlekedésrendészeti szolgálati ágak beosztottjai folyamatos rendőri jelenlétet biztosítanak a rendezvény helyszínén, annak közvetlen környezetében. A M-n működő polgárőrség tagjai is folyamatosan jelen lesznek a közterületen.

A biztosítás parancsnokának feladata, hogy 15 órakor eligazítja a biztosításban résztvevő állományt és a polgárőröket; a helyszínen meghatározza a beosztott állomány felállítási helyét, koordinálja a beosztottak feladatának végrehajtását. 15:30 órától folyamatosan figyelemmel kíséri a helyszínt és környékét, különös figyelemmel az érkező csoportok mozgására. Szükség esetén a szolgálatot teljesítő gépkocsizó járőrpárt a helyszínre vezényli.

A biztosításba beosztott állomány két járőr pár. Az első járőr pár 15:20 órától a Sz. J. utca és a M. utca kereszteződésében a tér felé zárást hajt végre. A második járőr pár ugyanezen időponttól Sz. J. utca és a K. sétány kereszteződésében a tér felé zárást hajt végre. A biztosításba beosztott állomány figyelemmel kíséri az érkezők viselkedését, hangulatát, megakadályozza a rendbontásokat. Amennyiben pedig szükséges, forgalomirányítással segítik a rendezvényre érkező gépkocsik zavartalan parkolását, forgalomba való beilleszkedését. A rendezvény befejezését követően pedig a biztosítás parancsnokának utasítása alapján hajtják végre feladatukat.

Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés az alábbiakat tartalmazza.

2011. március 15-én 16:53 órakor a biztosítás parancsnoka utasítására M-n, a Sz. J. utca és a Sz. utca kereszteződésében intézkedés alá vonták a panaszos, mivel a M. Parkban tartott rendezvényen több alkalommal hangosan kiabálta, hogy „Szabadságot Budaháznak!”, ezzel zavarva a rendezvényt. A biztosítás parancsnoka több alkalommal felszólította a panaszost, hogy hagyjon fel a kiabálással, melynek azonban nem tett eleget, továbbra is kiabált a rendezvényen, ezzel zavarva azt, valamint másokban megbotránkoztatást keltett. Ekkor a panaszossal közölték, hogy vele szemben bilincset fognak alkalmazni és előállítják a M-i Rendőrkapitányságra rendzavarás elkövetése miatt.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés I. fordulata alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták. Az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pont I. fordulata alapján – a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személyként – a panaszost előállították.

A panaszossal szemben az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján (szökés megakadályozása érdekében) 16:53 órától 17 óráig bilincset alkalmaztak – a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60. §-ának (4) bekezdése szerint a kezek előre, illetve hátra bilincselésével (nem jelölték meg a módot). A jelentés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazására való figyelmeztetés megtörtént. A rendőri intézkedés során a panaszosnak sérülése, a kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kára nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója (ismerőse) kiértesítését kérte.

A rendőri jelentés szerint a panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást megkapta. Az előállítás oka 2011. március 15-én 18 órakor megszűnt, a panaszos szabadon bocsátása megtörtént.

Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás alapján az igazoltatás, az átvizsgálás és az előállítás jogszerű és szakszerű; a kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

A kényszerítő eszköz alkalmazásának kivizsgálásáról szóló jelentés szerint a M-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály Járőr- és Határrendészeti Alosztályának vezetője – figyelemmel a Szolgálati Szabályzatra és az 51/1999. sz. ORFK Vezetői Intézkedésre – kivizsgálta a panaszossal szembeni intézkedés körülményeit és az alábbi megállapításokat tette.

A panaszost a szolgálatos járőr gyülekezési joggal visszaélés szabálysértése miatt a M-i Rendőrkapitányságra előállította, mivel a szabálysértést a többszöri felszólítás ellenére sem fejezte be. Szökésének megakadályozása végett megbilincseltek. A járőr az előállítást az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés *f*) pontja alapján hajtotta végre 2011. március 15-én 16:53 órától 18 óráig, a bilincselést az Rtv. 48. §-ának *c*) pontja alapján 16:53 órától 17 óráig alkalmazott. A bilincselés sérülést nem okozott, célját elérte.

Az alosztályvezető a rendőri intézkedést jog- és szakszerűnek, valamint törvényesnek tartotta, az elérni kívánt céllal arányos volt. Megítélése szerint a kényszerítő eszköz alkalmazásának jogszerűsége további vizsgálatot nem igényelt.

A panaszossal szemben intézkedő r. százados osztályvezető – aki a kérdéses napon 15 óra és 18 óra között a kiadott biztosítási terv alapján az 1848/49-es szabadságharc évfordulója alkalmából tartott városi megemlékezés rendőri biztosításának parancsnokaként teljesített szolgálatot – jelentést készített a panaszossal szemben fogantatott rendőri intézkedésről, amely az alábbi információkat tartalmazza.

A rendezvényen 15:30 óra körüli időben megjelent a panaszos, és a Sz. J. utcában két fa közé kifeszített egy kb. 2 x 6 méteres transzparenst, „Nem csináltok ti forradalmat, csak egy Narancssárga Birodalmat. Szabadságot Budaháznak!” felirattal.

A Sz. J. utcában a megemlékezés miatt a gyalogos forgalom megnövekedett, ezért a r. százados úgy döntött, hogy az úttesten a gépjárműforgalmat ideiglenesen leállíttatja. A forgalmat úgy tereltette el, hogy egy szolgálati gépkocsit a kereszteződésbe állíttatott, bekapcsoltatta rajta az elakadásjelzőt, és két rendőrrel irányíttatta a forgalmat. A r. százados a megkülönböztető fényjelzés bekapcsolására nem adott engedélyt, hogy ne zavarják a megemlékezést. A szolgálati gépkocsi részben eltakarta a transzparenst, amit a panaszos sérelmezett. A r. százados közölte vele, hogy az a forgalom leállítása miatt szükséges.

Ezután a panaszos elkezdett kiabálni, hogy „Szabadságot Budaháznak! Engedjétek ki Budaházyt!”, ami „a megemlékezésen résztvevőket zavarta (kb. 200 fő vett részt), bennük megbotránkozást keltett, többen hátrafordultak, valamint zavarta a megemlékezés lefolyását.”

A r. százados „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólította a panaszost a kiabálás abbahagyására, aki annak nem tett eleget. A rendőr ismételt felszólította a panaszost – „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával – a kiabálás abbahagyására, azonban annak sem tett eleget. A rendőr ekkor közölte a panaszossal, ha tovább kiabál, akkor elő fogja állítani szabálysértés továbbfolytatása miatt a M-i Rendőrkapitányságra. A panaszos a kiabálást ezután is folytatta, ezért a r. százados „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával közölte vele, hogy meg fogják bilincselni és előállítják szabálysértés továbbfolytatása miatt, majd utasítást adott az egyik r. törzsrőrmesternek, hogy bilincselje meg a panaszost.

A bilincselés kezdete 16:53 óra volt és 17 óráig tartott. A panaszost sérülésmentesen előállították a M-i Rendőrkapitányságra. A szükséges iratok elkészítése után, 18 órakor a panaszost szabadon bocsátották.

A jelentés tartalmazza azt is, hogy a panaszossal szemben szabálysértési eljárást kezdeményeztek a Szabs. tv. 152/A. §-ának (1) bekezdése alapján.

A panaszossal szemben intézkedő r. százados osztályvezető a Szabs. tv. 152/A. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő, az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése szabálysértése miatt feljelentést tett. A 2011. március 21-én készült szabálysértési feljelentés tényállása lényegét tekintve megegyezik a r. százados osztályvezető által készített jelentésben foglaltakkal.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás tanúsága szerint a panaszos előállítása az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés *f*) pontja alapján 2011. március 15-én 16:53 órától 18 óráig tartott. Az előállítás időtartama alatt a panaszosnak sérülése és panasza nem keletkezett. Az

igazolás tartalmazza – más jogvédő szervezetek mellett – a Panasztestület elérhetőségeit. A dokumentumot a panaszos nem volt hajlandó aláírni.

A rendőrség megküldte a panaszos előállításánál a nyilatkozatáról szóló feljegyzést, amely szerint megjelölt személy kiértesítését kérte. A megjelölt személy telefonos kiértesítése megtörtént, amit a panaszos aláírásával tudomásul vett.

Az előállított személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatót az ügyeletes aláírta, a panaszos pedig az abban foglaltak tudomásul vételét és egy példányának átvételét aláírásával igazolta.

A panaszossal szemben intézkedő r. százados osztályvezető a Panasztestület további felvilágosítás-kérésére kiegészítő jelentést készített, amely az alábbi adatokat tartalmazza.

A Panasztestület azon kérdésére, hogy milyen szabálysértés gyanúja merült fel azzal, hogy a panaszos a helyszínen kiabált és milyen szabálysértés megvalósulását közölte a rendőrrel, azt a választ adta, hogy a panaszos a kiabálásával garázd magatartást tanúsított és a rendőri felszólításnak nem tett eleget, valamint a cselekmény ideje alatt Gytv.-s bejelentett rendezvény volt, ezért két szabálysértés gyanúja merült fel. A rendzavarás és az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértésének szabálysértése. A helyszínen a rendzavarás szabálysértését közölte, de a kapitányságra érkezés után közölte vele szóban, hogy az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértésének szabálysértése miatt tesz ellene szabálysértési feljelentést.

A kényszerítő eszköz alkalmazására további kérdéseket tett fel a Panasztestület. A r. százados azzal összefüggésben úgy nyilatkozott, hogy a panaszossal szembeni intézkedés során nem alkalmaztak testi kényszert. Ugyanakkor, mivel szolgálati gépkocsival állították elő a rendőrkapitányságra, a gépkocsiban történő elhelyezésnek szükséges eleme a bilincselés. A panaszos szökésétől azért kellett tartani, mert nem volt együttműködő az intézkedés során, nem tett eleget a rendőri felszólításoknak. A panaszos kezét előre helyzetben bilincselték meg.

A panaszos panaszjogáról történő felvilágosítása tekintetében a r. százados kiegészítő jelentésében úgy nyilatkozott, hogy szóban és írásban is tájékoztatta arról a panaszost, aki ezen jogával élt is, „aminek bizonyítéka a jelenlegi vizsgálat”.

A biztosítási tervvel összefüggésben a r. százados úgy nyilatkozott, hogy a biztosításban résztvevők feladata a forgalmi rend fenntartása, ami magában foglalja szükség esetén (személy és vagyonvédelem) az egyes területrészek zárását, illetve a forgalom elterelését. A 16:45 óra és 18 óra közötti forgalomkorlátozásról nincs írásos dokumentum, mivel ezen utasítást szóban adta a jelenlévő beosztottnak, helyszíni parancsnokként a helyszínen döntött így.

A rendőrség megküldte a panaszolt intézkedés napján készült ügyeleti hanganyag visszahallgatásáról készült jegyzőkönyvet.

A M-i Rendőrkapitányság ügyeletes tisztje és a 2011. március 15-ei biztosításban résztvevők közötti, 16:53 órakor történt rádióforgalmazás hanganyaga annyit tartalmaz, hogy egy fő – a panaszos – előállításra kerül, amit az ügyeletes tiszt nyugtáz.

A Sz. Rendőrkapitányság Igazgatásrendészeti Alosztálya, mint szabálysértési hatóság a panaszos ellen a Szabs. tv. 152/A. §-a szerinti, az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint a választáson való részvétel jogának megsértése szabálysértése miatt indult eljárást – mivel a cselekmény nem volt szabálysértés – szabálysértés hiányában megszüntette.

A határozat indokolása tartalmazza, hogy a szabálysértési hatóság az eljárás során intézkedett a feljelentés kiegészítése érdekében. Az alapján megállapították, hogy a M-i Polgármesteri Hivatal által tartott megemlékezést kihangosították, és azon kb. 500 fő vett

részt. A panaszos a transzparensét a rendezvénytől kb. 7 méter távolságban feszítette ki két fa közé, és onnan kiabált.

A panaszos írásbeli vallomást tett a szabálysértési eljárásban, amely szerint 16:07 órakor jelent meg a rendezvény helyszínével szemben, attól mintegy 50 méter távolságban, és 16:20 órára a transzparensét kifüggesztette, akkor kezdte meg az egyszemélyes véleménynyilvánítását, transzparens mellett állva csendesen. A rendezvény megkezdése után, körülbelül 16:45 órakor egy rendőrségi mikrobusz a kifeszített transzparens elé állt, mely teljes terjedelmében eltakarta a transzparensét. A panaszos a rendezvény biztosítását végző parancsnoknak jelezte, hogy tevékenységükkel ellehetetlenítik véleménynyilvánítását, valamint a rendőrségi mikrobusz tilosban áll. A panaszos vallomásában továbbá úgy nyilatkozott, hogy a transzparensen lévő szöveg mondanivalójával adott hangot véleményének, de mivel a rendőrség ellehetetlenítette, hogy a helyszínen jelenlevő Fideszes országgyűlési képviselőkhöz is eljusson véleménye, hangosan kiabálta feléjük, hogy „Szabadságot Budaháznak!”. Ekkor a biztosítás parancsnoka felszólította, hogy amennyiben hangos bekiabálással még egyszer megzavarja a rendezvényt, elő fogják állítani. A panaszos véleményének ezt követően ismételt hangot adott, ezért előállították.

A szabálysértési eljárás során az intézkedésről készült videofelvételt a hatóság megtekintette, és megállapította, hogy a panaszos a bekiabálásával nem zavart meg mást, mivel a kiabálás pillanatában és azt követően sem figyelt fel rá senki, észre sem vették, hogy kiabált. A felvételtől jól megállapítható az is, hogy a rendezvény megtartását sem zavarta meg bekiabálása, mivel az folyamatosan, megszakítás nélkül bonyolódott le. A helyszíni intézkedés során tanúkat nem végeztek az intézkedést végző rendőrök, így nem jutott a szabálysértési hatóság tudomására olyan tanú, aki az esetet látta volna, ezért tanú meghallgatásokról adatok hiányában nem intézkedtek.

A szabálysértési hatóság azt állapította meg, hogy a panaszos cselekményével más egyesületi vagy gyülekezési jogának gyakorlásában nem akadályozott meg, a rendezvény megtartását nem gátolta meg, így szabálysértés elkövetése nem állapítható meg.

III.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a következő tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

2011. március 15-én M-n, az emlékműnél önkormányzati megemlékezés volt, ahol beszédet mondott egy országgyűlési képviselő. Az ünnepségen megjelent a város polgármestere is. A rendezvényt március 15-én 16:30 óras kezdéssel hirdették meg az önkormányzat lapjában. A rendezvényt a M-i Rendőrkapitányságon is bejelentették. Mivel a városi rendezvényre nagyobb számú érdeklődőt vártak, illetőleg felmerült annak a lehetősége, hogy a résztvevők számától függően, esetlegesen forgalomkorlátozás is szükségessé válhat, ezért a rendőrkapitányság a bejelentett rendezvény biztosításáról intézkedett. A rendezvényt a M-i Rendőrkapitányság által kiadott biztosítási terv alapján biztosította, melynek parancsnoka a Közrendvédelmi és Határrendészeti Osztály vezetője volt. A biztosítás ideje alatt területzárás nem történt.

A panaszos 16:07 órakor megjelent az ünnepi megemlékezés helyszínével szemben, attól mintegy 50 méterre, és egy transzparenst feszített ki, „Dehogy csináltatok ti forradalmat, csak egy narancsszínű birodalmat! Szabadságot Budaháznak!” felirattal.

A panaszos jelezte a helyszínen a rendőröknek, hogy „az egyszemélyes véleménynyilvánítás alkotmányos jogával” kíván és fog élni. A transzparenst kb. 16:20 órára felszerelte és megkezdte a véleménynyilvánítást. Az emlékműnél tartott rendezvény ideje alatt a Sz. J. utcában nagy mértékben megnövekedett a gyalogosforgalom, ezért a balesetek elkerülése érdekében a biztosítás parancsnoka forgalomkorlátozást rendelt el, ami a Sz. J. utca és a M. utca kereszteződésében 2011. március 15-én 16:45 órától 18 óráig tartott, és amelynek

során a háromirányú kereszteződés egyik irányából sem engedtek be gépi meghajtású járműveket. A forgalom korlátozása egyrészt élőerős zárással, másrészt szolgálati mikrobusz igénybevételével történt. A mikrobuszt a panaszos transzparense előtt állították le oly módon, hogy teljes terjedelmében eltakarta azt.

A panaszos jelezte a biztosítás parancsnokának, hogy a szolgálati jármű parkolásával megakadályozzák véleménynyilvánítását, amivel alkotmányos jogában korlátozzák. A panaszos kérte, hogy szüntessék meg a fennálló helyzetet, és parkoljanak a mikrobuszal néhány méterrel távolabb.

A rendőr a panaszos kérését elutasította azzal, hogy az utat lezárták és ezen okból állt oda a mikrobusz, ami ott is marad. A panaszos közölte a rendőrrel, hogy a mikrobusz megállását az adott helyen közlekedési tábla tiltja, illetve, hogy addig az időpontig nem zárták le az utat, a forgalom a rendezvény ideje alatt zavartalan volt, ezért semmi nem indokolja annak hirtelen lezárását. Ezen okból a panaszos szövére tette, hogy ismét felmerül egyrészt annak a gyanúja, hogy a m-i rendőrség nyíltan politikai véleményt nyilvánít, ismét ellehetetleníti véleménynyilvánításhoz való jogát, másrészt pedig annak a gyanúja is, hogy a polgármester „kedve szerint” cselekszenek a rendőrök.

Mivel a rendőrség eltakarta a panaszos transzparenst ezért a továbbiakban hangosan azt kiáltotta, hogy „Szabadságot Budaháznak!” A biztosítás parancsnoka ekkor a rendőri intézkedés esetére előírt formások (nevének, azonosító számának közlése) mellőzésével felszólította a panaszost, hogy távolabb bejelentett rendezvény zajlik, és amennyiben azt még egyszer hangos bekiabálással megzavarja, meg fogják bilincselni, és előállítják. A panaszos még egyszer ugyanazt a mondatot kiabálta. Ezt követően pedig a rendőrök megbilincseltek és a M-i Rendőrkapitányságra előállították, rendzavarás elkövetése miatt.

Az előállítás oka 2011. március 15-én 18 órakor megszűnt, a panaszos szabadon bocsátása megtörtént, annak időtartamáról a panaszos részére igazolást adtak.

A tényállás alapján megállapítható, hogy a panaszossal szemben intézkedésre azért került sor, mert kétszer a „Szabadságot Budaháznak!” mondatot kiáltotta az önkormányzati rendezvény közelében. E magatartást az intézkedő rendőr „Rendzavarás” szabálysértéseként minősítette. Erre, illetve az abbahagyásra irányuló felszólítást követő továbbfolytatásra tekintettel bilincseltek meg és állították elő a panaszost. Amint azt több ügy kapcsán meghozott határozatban is – a szabálysértési jogi felelősség kérdését nem érintve – kifejtettem, a rendőr ha szabálysértés miatt intézkedik akkor, az intézkedéskor tapasztalható tényekre tekintettel dönt az előállításról. Ilyen esetekben az előállítás jogalapjaként a törvény által megkövetelt szabálysértés gyanúja nem éri, nem is érheti el a szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a szabálysértés gyanúját nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra. Az ilyen tények alapján fogatosított intézkedések jogszerűségét az sem rontja le utólag, ha a szabálysértési jogi felelősséget utóbb a szabálysértési eljárás során – bármely okból – nem állapítják meg. Az intézkedés alapjaként megnevezett „Rendzavarás” szabálysértés tényállása a következő elkövetési magatartások elkövetőit rendeli büntetni¹: aki verekszik, továbbá aki mást

¹ A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142. § (1) bekezdése alapján aki

a) verekszik, továbbá aki mást verekedésre felhív,

b) rendzavarás vagy garázdaság esetén a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsít, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(2) Aki nyilvános rendezvényen

a) löfegyvert vagy robbanóanyagot, illetőleg az élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt tartva magánál jelenik meg,

b) a rendező szerv, illetőleg a rendőrség biztonságra vonatkozó felhívásának, rendelkezésének nem tesz eleget, ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

verekedésre felhív, aki rendzavarás vagy garázdaság esetén a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsít, aki nyilvános rendezvényen lőfegyvert vagy robbanóanyagot, illetőleg az élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt tartva magánál jelenik meg, aki a rendező szerv, illetőleg a rendőrség biztonságra vonatkozó felhívásának, rendelkezésének nem tesz eleget.

A panaszolt intézkedés során azonban a panaszos a kétszeri kiáltással nem tanúsított olyan magatartást, amelyből alappal lehetett volna következtetni a részéről verekedésre, verekedésre felhívásra, továbbá rendzavarás vagy garázdaság esetén hatóság, vagy hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenség tanúsítására, továbbá lőfegyver, robbanóanyag vagy az élet kioltására, testi sértés okozására alkalmas eszköz birtoklására, vagy a biztonságra vonatkozó felhívással szembeni engedetlenségre.

Tekintettel arra, hogy a panaszos előállítását követően az intézkedő rendőr már az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése szabálysértés miatt tett feljelentést² e szabálysértési tényállást is meg kell vizsgálni az elkövetési magatartások oldaláról. A tényállás az alábbi elkövetési magatartás tanúsítóit rendeli büntetni: aki mást egyesülési vagy gyülekezési jogának gyakorlásában, valamint a választási gyűlésen való részvételében jogtalanul akadályoz. Azzal, hogy a panaszos egyedül, a rendezvénytől távolabb kiabálással véleményt nyilvánított nem akadályozott meg senkit abban, hogy az önkormányzat rendezvényén részt vegyen. Ezért még az önkormányzati rendezvény jogi jellegének tisztázása nélkül is nyilvánvaló, hogy a panaszos magatartása nem volt a mások részvételét akadályozó.

Ezen körülmények alapján megállapítottam, hogy a panaszos magatartása nem vetette fel szabálysértés egyszerű gyanúját sem, ezért nem szolgáltatott jogalapot a vele szemben történt intézkedésre. Ezért mind az előállításra, a bilincs alkalmazására kellő jogalap hiányában került sor.

A panaszos sérelmezte beadványában, hogy a rendőrségi szolgálati gépjárművel eltartták azt a transzparenst, amivel ő politikai véleményének kívánt hangot adni. A panaszos által rendelkezésre bocsátott videofelvételen látható, hogy a rendőrségi szolgálati gépjárművel a kifeszített transzparens elő parkoltak, és a biztosítás parancsnoka a panaszos többszöri kérése ellenére szolgálati érdekre hivatkozással nem rendelte a szolgálati gépjárművet más helyre állítani. A felvételek és a biztosítási terv alapján azonban megállapítottam, hogy a szolgálati gépjármű pár méterrel távolabb történő elhelyezése a biztosítási feladatok eredményességét nem veszélyeztette volna, ugyanakkor a panaszos véleménynyilvánításhoz való alkotmányos alapjogát sem korlátozta volna. A véleménynyilvánításhoz való alkotmányos alapjogot kivételes védelem illeti. Ezt az alkotmánybíróság határozataiban többször kifejtette. Így a 30/1992. (V. 26.) AB határozatban az alábbiakban összegzi a véleménynyilvánításhoz való jog társadalmi jelentőségét és más alapjogokkal kapcsolatos viszonyát: „Valamennyi alkotmányos alapjog tekintetében fontos kérdés, hogy azokat lehet-e és milyen feltételekkel megszorítani, korlátozni, kollíziójuk esetén milyen szempontok alapján kell a prioritást meghatározni. A véleménynyilvánítás,

(3) Az (1)-(2) bekezdésben meghatározott szabálysértés elkövetőjével szemben kitiltásnak is helye van.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a bíróság, a (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a rendőrség hatáskörébe tartozik.

(5) E § alkalmazásában nyilvános rendezvény: a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvény, továbbá az olyan rendezvény, amely mindenki számára azonos feltételek mellett nyitva áll.

² A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 152/A. § (1) Aki mást egyesülési vagy gyülekezési jogának gyakorlásában, valamint a választási gyűlésen való részvételében jogtalanul akadályoz, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

illetve az ebbe beletartozó sajtószabadság esetén ez a kérdés kiemelt jelentőséget kap, mivel ezen szabadságok a plurális, demokratikus társadalom alapvető értékei közé tartoznak.

Éppen ezért a véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van az alkotmányos alapjogok között, tulajdonképpen „anyajoga” többféle szabadságjognak, az ún. „kommunikációs” alapjogoknak. Ebből eredő külön nevesített jogok a szólás és a sajtószabadság, amely utóbbi felöleli valamennyi médium szabadságát, továbbá az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát. Tágabb értelemben a véleménynyilvánítási szabadsághoz tartozik a művészi, irodalmi alkotás szabadsága és a művészeti alkotás terjesztésének szabadsága, a tudományos alkotás szabadsága és a tudományos ismeretek tanításának szabadsága. Ez utóbbiak tiszteletben tartásáról és védelméről az Alkotmány 70/G. §-ában külön is rendelkezik. A véleménynyilvánítási szabadsághoz kapcsolódik a lelkiismereti és vallásszabadság (60. §), valamint a gyülekezési jog is (62. §).

Ez a jogegyüttes teszi lehetővé az egyén megalapozott részvételét a társadalmi és politikai folyamatokban. Történelmi tapasztalat, hogy mindannyiszor, amikor a véleménynyilvánítás szabadságát korlátozták, sérelmet szenvedett a társadalmi igazságosság, az emberi kreativitás, csökkent az emberben rejlő képességek kibontakozásának lehetősége. A káros következmények nem csupán az individuum, hanem a társadalom életében is megmutatkoztak és az emberiség fejlődésének sok szenvedéssel járó zsákutcájához vezettek. Az eszmék, nézetek szabad kifejtése, a mégoly népszerűtlen vagy sajátos elképzelések szabad megnyilvánulása a fejlődni képes és valóban eleven társadalom létezésének alapfeltétele.”

Az Alkotmánybíróság fent kifejtett álláspontját egybevetve az Rtv. 2.§ (1) bekezdésével³, valamint figyelembe véve, hogy a mások jogainak védelme érdekében teljesített szolgálati feladat eredményességét a szolgálati jármű máshol való elhelyezése nem veszélyeztette volna, megállapítottam, hogy e rendőri fellépés során sérült a panaszos véleménynyilvánításhoz fűződő joga.

A panaszos sérelmezte beadványában, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást a panaszjogról. Az iratok alapján megállapítottam, hogy a panaszost írásban csak arról tájékoztatták, hogy a Panasztestülethez fordulhat. A panasztétel határidejéről, valamint arról, hogy a panaszával a helyi szervhez is fordulhat, nem kapott írásos tájékoztatót. Állítása szerint szóban sem kapott ennél bővebb felvilágosítást. Az intézkedést fogantató rendőr állítása szerint azonban megfelelően tájékoztatta a panasztételi jogról az intézkedés alá vont személyt. Mivel az eljárás során az ellentmondás feloldására mód nem volt, ezért e nyilatkozatát mellőztem a tényállásból.

A panaszos megalapozottan sérelmezte, hogy a vele szemben intézkedő rendőr nem közölte nevét, azonosítószámát, mert ezt az Rtv. előírja az intézkedő rendőr számára⁴. A panaszos magatartása pedig nem teremtett olyan körülményt, hogy annak előzetes közlését a rendőr ne tehetné volna meg.

³ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

⁴ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20. § (2) bekezdése alapján a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

IV.

A Panasztestületnek az állásfoglalásában tett megállapításaival és az abból levont következtetéseivel egyetértek.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése, 61. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés *a*) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdése, 20. § (2) bekezdése, 92. § (1) - (3) bekezdései, a 93/ A § (7) és (9) bekezdései.
- A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 142. §-a, 152/A. §-a.

A jelen eljárásban hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (7) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. október „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**